



**Natuurvereniging
Eiland IJsselmonde**
Natuur en milieu gaan ons allen aan

Beleidsplan 2020-2024

VERSIE 28 januari 2020

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	4
2.	Geschiedenis	5
3.	Doelstellingen van de Natuurvereniging Eiland IJsselmonde	7
4.	Huidige organisatie	8
4.1	Algemeen.....	8
4.2	Bestuur	8
4.3	Organisatie.....	8
4.4	Werkgroep Communicatie.....	9
4.5	Werkgroep Educatie	9
4.6	Jeugdwerkgroep	9
4.7	Plantenwerkgroep	10
4.8	Vogelwerkgroep	10
4.9	Werkgroep Ruimtelijke Ordening & Milieu (ROM).....	10
4.10	Insectenwerkgroep.....	11
4.12	Paddenstoelenwerkgroep	11
4.13	Werkgroep Natuurbeheer	11
5.	Evaluatie en Ambities	12
5.1	Evaluatie en algemene ambities van de vereniging	12
5.1	Evaluatie en Ambities van de Werkgroep Communicatie	14
5.2	Evaluatie en Ambities werkgroep Educatie.....	14
5.3	Evaluatie en Ambities Jeugdwerkgroep	15
5.4	Evaluatie en Ambities Plantenwerkgroep	17
5.5	Evaluatie en Ambities van de Vogelwerkgroep	18
5.6	Evaluatie en Ambities werkgroep R.O.M.....	20
5.7	Evaluatie en Ambities Insectenwerkgroep	22
5.8	Evaluatie en Ambities Paddenstoelenwerkgroep.....	22
5.9	Evaluatie en Ambities Werkgroep Natuurbeheer	23
6	Middelen.....	24
6.1	Cursussen.....	24
6.2	Website en sociale media.....	24
6.3	Algemene middelen.....	24
6.4	Organisatie van de leden	25

6.5	Vergader- en presentatieruimte.....	25
7.	Financieel beleid	26

1. Inleiding

Voor u ligt het Beleidsplan 2020-2024 van de Natuurvereniging Eiland IJsselmonde. In dit document worden de doelstellingen van de vereniging voor de komende periode uiteengezet. Het vormt een vervolg op het Beleidsplannen 2016-2020, 2012-2016 en 2008-2011. Als bestuur zijn wij voortdurend aan het kijken hoe we de belangen van onze leden het beste kunnen behartigen. Door het lidmaatschap van de vereniging onderschrijven onze leden de statuten van de vereniging welke in het beleidsplan worden verwoord in acties en doelstellingen. Het beleidsplan laat zien op welke wijze wij de komende jaren richting de gewenste situatie werken. Op basis van concrete en, waar mogelijk, meetbare doelstellingen is het mogelijk om gefundeerde besluiten te nemen. Dit geldt niet alleen voor het bestuur, maar ook voor de werkgroepen en alle leden.

In het beleidsplan wordt een visie voor de komende jaren vastgelegd. We proberen antwoord te geven op de vragen:

- Waar willen we als organisatie naar toe?
- Hoe willen we dit doel bereiken?
- Welke middelen kunnen we daarvoor inzetten?

Aan het einde van de periode zal het bestuur dit beleidsplan evalueren. Tijdens de Algemene Ledenvergadering aan het einde van de looptijd van dit beleidsplan wordt deze evaluatie besproken en een nieuw beleidsplan voor de komende periode vastgesteld.

Dit beleidsplan neemt u mee door de geschiedenis van de vereniging (Hoofdstuk 2), haar formele doelstellingen (Hoofdstuk 3) en een beschrijving van de huidige organisatiestructuur (Hoofdstuk 4). Vervolgens wordt in hoofdstuk 5 geëvalueerd in hoeverre de doelstellingen uit de vorige beleidsplanperiode behaald zijn en worden de ambities voor de komende periode beschreven. De middelen, die de vereniging ter beschikking staan, worden beschreven in hoofdstuk 6. Het beleidsplan wordt afgesloten met een beschrijving van het financiële beleid in hoofdstuk 7.

We hopen dat u zich als lid van de vereniging, samenwerkende organisatie of algemeen geïnteresseerde geïnspireerd voelt door dit beleidsplan en ons wilt helpen om de doelstellingen te bereiken.

Het bestuur van de Natuurvereniging Eiland IJsselmonde

Ridderkerk, januari 2020

2. Geschiedenis

In 1987 werd Natuurvereniging Ridderkerk opgericht. De vereniging ontstond uit een fusie van de Stichting Natuurbehoud Ridderkerk (opgericht 17-01-1975) en de Werkgroep Leefbaar Ridderkerk (opgericht 01-12-1977).

In 1988 leek even concurrentie te komen voor Natuurvereniging Ridderkerk. Een paar nieuwe natuurgidsen wilde na afloop van hun gidsencursus een nieuwe afdeling van het IVN oprichten, de afdeling IJsselmonde. Na tegenstand van IVN-afdeling Rotterdam heeft men dit plan laten varen en kwam men met de Natuurvereniging Ridderkerk in contact om te zien of een vorm van samenwerking mogelijk was. Daar was het bestuur van de Natuurvereniging voorbereid. Afgesproken werd dat het bestuur ze zal steunen bij acties om leden te werven op het eiland IJsselmonde. Afspraken werden gemaakt voor lezingen in Barendrecht, Hendrik-Ido-Ambacht en Heerjansdam alsook een excursie in de Carnisse Grienden. Eén en ander moest dienen om te toetsen of in deze plaatsen genoeg belangstelling bestond voor een natuurvereniging. Het doel dat het bestuur voor ogen stond was de vereniging in een groter gebied werkzaam te laten zijn. Gedacht werd aan een model als de Stichting Natuur- en Vogelwacht Alblasserwaard en het Hoekschevaards Landschap. In 1991 kreeg de Natuurvereniging een structuur met werkgroepen: publiciteit, educatie, ruimtelijke ordening en natuurbeheer. Op 6 maart 1995 kwam hier een vogelwerkgroep bij. De coördinatoren van de diverse werkgroepen nemen zitting in het bestuur, zodat de werkgroepen binding houden met het bestuur. In 1998 werd een nieuw logo ontworpen.

Zoals hierboven vermeld is sinds 1988 het werkterrein van de vereniging het eiland IJsselmonde. De naam Natuurvereniging Ridderkerk begon daarbij steeds meer te knellen. In 2014 werd de naam van de vereniging gewijzigd in Natuurvereniging Eiland IJsselmonde. Dit was overeenkomstig het werkgebied. De naam Natuurvereniging Eiland IJsselmonde is inmiddels goed ingeburgerd geraakt. Media in de regio nemen steeds vaker onze persberichten op. De BAR-gemeenten (het samenwerkingsverband tussen de gemeente Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk) doen steeds vaker een beroep op onze deskundigheid.

Samenwerking met IVN 2017-2019

In 2017 is de Natuurvereniging een IVN-afdeling in oprichting geworden. De mogelijkheid werd verkend om binnen de binding met het IVN (Instituut voor Natuureducatie) te versterken. Omdat weinig gebruik werd gemaakt van de door IVN geboden mogelijkheden is in 2019 op de ledenvergadering besloten niet verder te gaan met IVN.

Natuur- & Milieu Educatief Centrum “De Groene Draak”

De Dierenbescherming, de Hondenvereniging en de Natuurvereniging Ridderkerk hebben in 1997 samen zitting genomen in de Stichting NME Ridderkerk met als doel een Educatief Centrum op te richten. Dit heeft uiteindelijk geleid tot het Natuur- & Milieu Educatief Centrum “De Groene Draak” dat op 4 oktober 2001 officieel geopend is. In 2010 is de Natuurvereniging uit Stichting NME Ridderkerk gestapt en sindsdien huurt de Natuurvereniging, waar nodig, het NME-Centrum voor haar activiteiten.

In 2014 werd in samenwerking met de stichting ARK gestart met jeugdactiviteiten in Barendrecht. Een jaar later heeft ARK deze activiteiten aan de jeugdwerkgroep van de Natuurvereniging overgedragen.

Activiteiten

Aantal activiteiten en aantal deelnemers

(Bron: jaarverslagen werkgroep Educatie)

1996	28 activiteiten	325 personen
2001	27 activiteiten	445 personen
2004	28 activiteiten	537 personen
2007	29 activiteiten	489 personen
2010	26 activiteiten	399 personen
2014	38 activiteiten	752 personen (toename activiteiten door werkgroepen)
2015	53 activiteiten	964 personen
2018	88 activiteiten	2507 personen
2019	81 activiteiten	2324 personen

Ledental

Het aantal leden bedroeg bij de oprichting van de Natuurvereniging Ridderkerk in 1987 69 leden. Daarna groeide de vereniging sterk en in 1994 werd het aantal van 200 leden overschreden. Na de komst van het NME-Centrum nam het aantal leden toe naar 286 in 2005. In de jaren die volgden fluctueerde het aantal leden.

Natuurvereniging Eiland IJsselmonde startte in 2014 met 272 leden. Dit aantal liep geleidelijk op tot 327 op 31 december 2019, waarbij de aanwas vooral kwam van buiten de gemeente Ridderkerk.

Ereleden

De heer T.D. Macdaniel was van 1997 tot zijn overlijden in 2014 erelid van de Natuurvereniging. Hij was sinds 1972 betrokken geweest bij de oprichting van de eerste van de verschillende voorlopers van huidige vereniging en is vele jaren actief geweest onder meer in het bestuur van de Natuurvereniging. Hij overleed op 18 februari 2014.

In 2012 is Ruud Kruk benoemd tot erelid. Hij is 12 jaar voorzitter geweest en is erg actief betrokken geweest bij realisatie van het, de zwerfvuilacties, de milieuweken en het project Stedelijk Water.

In 2015 werd Jan Visser tot erelid gekozen. Hij heeft zich jarenlang verdienstelijk gemaakt voor de Natuurvereniging. Hij zat van 2002 tot 2012 in het verenigingsbestuur. Daarnaast was hij altijd actief om het NME-Centrum "De Groene Draak" zo aantrekkelijk mogelijk te maken. Samen met de gemeente organiseerde hij jarenlang de Milieuweken en de Nacht van de Nacht en leverde hij een bijdrage in verschillende werkgroepen en regelde het drukken en bezorgen van het Blad.

Ontwikkeling van ons ledental

Aantal leden sinds oprichting Natuurvereniging Ridderkerk die in 2014 haar naam veranderde in Natuurvereniging Eiland IJsselmonde:

1987	69 leden
1990	138 leden
1995	202 leden
2000	220 leden
2005	286 leden
2010	284 leden
2015	287 leden
2018	337 leden
2019	335 leden

3. Doelstellingen van de Natuurvereniging Eiland IJsselmonde

In artikel 2 van de statuten (versie 2014) staan de doelen van de Natuurvereniging Eiland IJsselmonde als volgt beschreven:

Het doel van de vereniging is:

- a. de bewustmaking van de inwoners van het eiland IJsselmonde en omgeving ten aanzien van de natuur- en milieuproblematiek en het verlenen van diensten welke direct of indirect functioneel kunnen zijn tot behoud en/of herstel van de natuur, alles in de ruimste zin;
- b. het vermeerderen van de kennis van de natuur in de ruimste zin en het verbreiden van deze kennis;
- c. het aankweken van de belangstelling voor en liefde tot de natuur, in de eerste plaats onder haar leden doch ook buiten de vereniging;
- d. een vereniging te zijn voor mensen met hart voor de natuur. Het doel is door het organiseren van diverse laagdrempelige en educatieve activiteiten en natuurbeleving de jeugd meer kennis en waardering voor de natuur bij te brengen;
- e. het bijdragen aan de natuur- en landschapsbescherming in de ruimste zin.

Zij tracht dit doel onder meer te bereiken door:

- a. het ondernemen van acties en het steunen van acties van andere groeperingen;
- b. het organiseren van excursies en lezingen;
- c. het organiseren van kampen en reizen;
- d. het organiseren van cursussen;
- e. het geven van advies en hulp bij natuuronderwijs;
- f. het oprichten en in stand houden van werkgroepen;
- g. het samenwerken met gelijkgerichte organisaties;
- h. het medewerken aan het oplossen van natuurhistorische vraagstukken;
- i. het bijeenbrengen van gelden, nodig om het doel van de vereniging te bevorderen;
- j. het uitgeven van een verenigingsblad;
- k. alle overige wettelijke middelen.

4. Huidige organisatie

4.1 Algemeen

De statuten van de vereniging zijn vastgesteld door Notaris J.M. Maris op 17-12-1987. In het kader van de naamsverandering zijn ze op 23-04-2014 herzien door Notaris Mr. Ernst Hitzemann te Spijkenisse.

De Natuurvereniging kent sindsdien leden en ereleden (Art. 4).

4.2 Bestuur

Thans bestaat het bestuur uit tenminste drie personen met de rollen als een voorzitter, een penningmeester en een secretaris (Art. 8). Het bestuur wordt bij een Algemene Ledenvergadering benoemd uit de leden van de vereniging. Daarbij wordt gestreefd om uit elke werkgroep een vertegenwoordiger in het bestuur te hebben.

4.3 Organisatie

Er zijn 9 werkgroepen, te weten:

- Communicatie
- Educatie
- Jeugd
- Planten
- Vogels
- Insecten
- Paddenstoelen
- Natuurbeheer
- Ruimtelijke Ordening en Milieu (ROM)

Elke werkgroep stelt zijn eigen beleid op waarin doelen, taken en ambities worden omschreven. Deze zijn in lijn met de algemene doelen, taken en ambities van de Natuurvereniging. De in hoofdstuk 3 genoemde doelstellingen worden voornamelijk gerealiseerd via de werkgroepen.

De vereniging is vertegenwoordigd in de volgende formele overlegstructuren: het Beleidsplatform Natuur, Milieu & Duurzaamheid van de Gemeente Ridderkerk. Daarnaast heeft de vereniging regelmatig overleg met terreinbeheerders (Staatsbosbeheer, Stichting Het Zuid-Hollands Landschap, Stichting Het Huys ten Donck), naburige natuurorganisaties (Vereniging voor Natuur-en Landschapsbescherming voor Midden-IJsselmonde en Oude Maas "De Carnisse Grienden", Stichting Natuur en Landschap Zwijndrechtse Waard, Stichting Natuurbeheer Waalbos, IVN-Drechtsteden, Gebiedscoöperatie Buitenland van Rhoon) en andere organisaties, zoals De Dierenbescherming en Natuur- & Milieufederatie Zuid-Holland.

4.4 Werkgroep Communicatie

Het belangrijkste doel van de werkgroep Communicatie is het maken en verspreiden van het verenigingsblad 'Blad' en de e-mailnieuwsbrief. De werkgroep onderhoudt ook de website van de vereniging: <http://www.natuurvereniging-ijssemonde.nl> en een Facebook-pagina.

Door de werkgroep wordt elke week een stukje in het Ridderkerkse weekblad 'De Combinatie' gepubliceerd.

De werkgroep verstuurd aankondigingen van excursies, lezingen en andere activiteiten van de vereniging naar de lokale media.

4.5 Werkgroep Educatie

De werkgroep Educatie houdt zich bezig met het organiseren van de algemene activiteiten van de Natuurvereniging en het uitdragen van natuurkennis onder de inwoners van het eiland IJsselmonde. Zij onderhoudt nauwe contacten met de themawerkgroepen.

Het streven is elk jaar één basis cursus Natuur (zgn. 'Groencursus') of jaarlijks een aantal korte cursussen van 1 dag (workshops) te geven en eenmaal per 2 jaar een specialistische cursus. Elk jaar wordt een natuurweekend georganiseerd. Er zal zoveel mogelijk worden aangesloten bij regionale en landelijke activiteiten. De werkgroepen wordt gevraagd om aan te geven welke excursies zij doen. De werkgroep Educatie vult aan waar in het jaarprogramma nog extra activiteiten nodig zijn.

Het streven is om in de zomermaanden twee excursies per maand te geven en in de wintermaanden één excursie per maand. In de maanden september-april zal elke maand een presentatie worden georganiseerd. De locaties van de activiteiten (excursies en cursussen) zijn verspreid over het gehele eiland IJsselmonde. Daarnaast wordt gestreefd naar het organiseren van minimaal twee activiteitenworkshops (vb. kerststukjes maken).

Verder is het streven om een 1000-Soortendag of een ledendag te organiseren.

4.6 Jeugdwerkgroep

In 2013 is de Jeugdwerkgroep opgericht door een aantal leden van de Natuurvereniging. Zij vonden dat de jeugd te veel binnen bleef en ook dat scholen tekortschieten om de natuur buiten te beleven. De groep had al via de werkgroep Educatie op woensdagmiddagen natuurlessen aan kinderen aangeboden in het NME-Centrum. Daarbij werd gefolderd op de basisscholen van Ridderkerk en op een BSO-locatie. De groep werkte ook al mee met de Milieuweken in Ridderkerk. Via de gemeente Ridderkerk onderhoudt een beleidsmedewerker het contact tussen de Natuurvereniging en de scholen.

De doelstelling van de werkgroep is om de jeugd op het eiland IJsselmonde te leren in de eigen omgeving veel voorkomende planten en dieren te onderscheiden en te leren hoe ze functioneren in hun eigen leefomgeving. Daarnaast is natuurbeleving een belangrijk speerpunt. Deze doelstelling staat ook vermeld in de kerndoelen van de Wet op het Basisonderwijs. Tijdens de Milieuweken (georganiseerd in samenwerking met de gemeente Ridderkerk) leren de leerlingen van basisscholen over natuurkundige verschijnselen, zoals licht, geluid te laten onderzoeken of hoe ze over het weer en klimaat kunnen leren. Ook willen we ze op eenvoudige wijze wat leren over klimaatverandering en biodiversiteit.

In Barendrecht krijgen kinderen via een gastles in de klas en natuuroopdrachten in het veld hun beleving met de natuur.

4.7 Plantenwerkgroep

De plantenwerkgroep houdt zich bezig met het inventariseren van flora in de natuurgebieden op het eiland IJsselmonde. De resultaten van de planteninventarisaties worden aangeboden aan de terreinbeheerders en aan de landelijke databanken. Er zijn nauwe contacten met FLORON (de landelijke vereniging voor planten).

4.8 Vogelwerkgroep

In oktober 1991 werd de basis gelegd van de huidige vogelwerkgroep met het onderhouden van de nestkasten in het Gorzenpark. Het eerste telproject, de Wintervogeltelling in de Gorzen, werd uitgevoerd in 1992.

De vogelwerkgroep had zijn eerste bijeenkomst op 19 september 1994 en is officieel geïnstalleerd onder de naam 'Vogelwerkgroep Ridderkerk en Barendrecht' op 6 maart 1995.

Tijdens de vergadering van 14 februari 2008 is het eerste beleidsplan van de vogelwerkgroep vastgesteld. Deze besloeg de periode 2008-2011. Het aantal activiteiten en leden van de vogelwerkgroep is in de loop der tijd gestegen. De nadruk is al die jaren voornamelijk blijven liggen op het inventariseren en verspreiden van deze kennis. Per 1 januari 2020 waren 32 leden actief binnen de werkgroep en daarmee is het de grootste werkgroep van de Natuurvereniging.

De vogelwerkgroep verricht onderzoek naar en het geeft voorlichting over alle in Nederland in het wild levende vogels. Bijzondere aandacht gaat uit naar de vogels binnen het werkgebied van de vereniging. De activiteiten van de werkgroep richten zich daarbij op onder meer het inventariseren van de vogelstand, het organiseren van excursies en verspreiden van kennis onder leden, onderhouden van nestkasten en inwoners van het werkgebied.

4.9 Werkgroep Ruimtelijke Ordening & Milieu (ROM)

De wortels van de vereniging liggen in het opkomen voor de belangen van natuur en milieu. Vraagstukken op het gebied van Ruimtelijke Ordening & Milieu (ROM) vormen dan ook één van de basisonderwerpen van de Natuurvereniging. Na het actievoeren ontstond een periode van overleg met de gemeente Ridderkerk over o.a. het bomenbeleid en Waterplan Ridderkerk (1994-2015). In de loop der tijd is de aandacht verbreed naar andere delen van het eiland IJsselmonde.

Momenteel worden deze vraagstukken opgepakt door het bestuur van de vereniging. In de afgelopen periode bestond de Werkgroep ROM uit een kleine groep bestuursleden. In 2019 hebben na een oproep enkele leden zich hierbij aangesloten. De werkgroep vertegenwoordigt namens het bestuur de Natuurvereniging in het Beleidsplatform Natuur, Milieu & Duurzaamheid van de gemeente Ridderkerk.

De werkgroep heeft regelmatig overleg met Stichting Het Zuid-Hollands Landschap en Staatsbosbeheer over de door hen beheerde gebieden. De contacten met de Natuur- & Milieufederatie Zuid-Holland hebben vooral betrekking op vergunningen op het gebied van jacht. In de periode 2015-2019 is veel werk verzet rond de Donckse griend. Er is zelfs een rechtszaak om gevoerd. De werkgroep neemt deel aan inspraak- en informatieavonden over diverse plannen van de (BAR-)gemeenten.

Op verschillende wijzen probeert de werkgroep invloed uit te oefenen en daarbij de belangen van natuur en milieu op heel het eiland IJsselmonde te behartigen.

4.10 Insectenwerkgroep

Na enkele jaren van vlinders monitoren door een handvol leden is begin 2011 een werkgroep Vlinders en Libellen opgericht. De werkgroep is opgericht om meer aandacht te besteden aan insecten in het algemeen en libellen, dag- en nachtvlinders in het bijzonder. De naam van de werkgroep is inmiddels verbreed naar Insectenwerkgroep.

In het jaar van oprichting is het aantal monitoringroutes uitgebreid. Op deze telroutes worden de dagvlinders geteld volgens de richtlijnen van De Vlinderstichting. Ook voor libellen wordt een dergelijke monitoring uitgevoerd. Alleen deze is beperkt tot één route langs het Waaltje in Rijsoord. Daarnaast worden jaarlijks meerdere nachtvlindernachten georganiseerd. Dit gebeurt op verschillende locaties op het eiland IJsselmonde.

4.12 Paddenstoelenwerkgroep

Na een aantal paddenstoelencursussen is eind 2014 besloten een werkgroep op te richten om met enthousiaste paddenstoelliefhebbers op pad te gaan en de kennis te vergroten.

Het is een vrij actieve werkgroep geworden die maandelijks ergens op het eiland IJsselmonde gaat wandelen en de eerste woensdag van de maand samenkomt tijdens het open natuurspreekuur in het NME-Centrum. Er zijn diverse (publieks-)activiteiten georganiseerd en in 2019 is het eerste lustrum gevierd.

4.13 Werkgroep Natuurbeheer

Na een aantal jaren van het uitvoeren van werkzaamheden in de natuur, is er sinds 2015 een Werkgroep Natuurbeheer. De werkgroep is opgericht om actief in de natuur aan de slag te zijn tijdens Natuurwerkdagen en werkzaamheden te verrichten die met machines minder goed uitgevoerd kunnen worden. Daarnaast wordt ook zwerfvuil verzameld. Sinds 2015 wordt samengewerkt met de Stichting Natuurbeheer Waalbos.

5. Evaluatie en Ambities

5.1 Evaluatie en algemene ambities van de vereniging

5.1.1 Evaluatie 2016-2020

Sinds de naamsverandering in 2014 is de vereniging gegroeid. De toenemende bekendheid van de vereniging binnen de BAR-gemeenten vertaalt zich in meer activiteiten, meer overleggen en er wordt vaker een beroep gedaan op onze deskundigheid. Tijdens de vorige beleidsperiode was de vereniging vooral druk met interne zaken. Nu die processen afgerond zijn kan de vereniging zich meer richten op hetgeen we graag doen, namelijk mensen informeren en enthousiasmeren over de natuur. Hierdoor heeft de vereniging niet alleen een groter ledenaantal gehaald, maar ook meer mensen bereikt. De Natuurvereniging weet een groeiend aantal mensen enthousiast te maken om bij te dragen aan de activiteiten.

Al met al bereiken we stap voor stap onze beleidsdoelen. De hoofddoelstellingen in het vorige beleidsplan waren als volgt:

Onderdeel	Planning	Resultaat
Grotere naamsbekendheid en verruiming werkgebied	Doorlopend	Doelstelling gehaald: meer leden, meer activiteiten verspreid over het werkgebied en meer vraag van derden naar onze kennis en inzet.
Werkgroep tentoonstelling	Oprichting in 2017	Er is nog geen werkgroep opgericht. Ad hoc wordt een tentoonstelling gemaakt.
Werkgroep Ruimtelijke Ordening & Milieu	Uitbreiding in 2018	Doelstelling gehaald, maar voornamelijk met bestuursleden. Meer andere leden gewenst.
Werkgroep Reptielen, Amfibieën & Vissen	Oprichting in 2018	Hier is geen initiatief toe genomen.
Werkgroep Zoogdieren	Oprichting in 2019	Hier is geen initiatief toe genomen.
Ledenaantal per 2015 280 leden	400 in 2020	Aantal is minder gestegen dan gepland.
Actieve leden per 2015 60 leden	100 in 2020	Bij benadering gehaald

5.1.2 Ambities 2020-2024

De Natuurvereniging wil de koers die de afgelopen jaren is ingezet voortzetten. Dat resulteert in een aantal ambitieuze doelstellingen welke de komende periode gerealiseerd moeten worden.

In het algemeen streeft de Natuurvereniging naar het beter uitdragen van het behoud van natuur en milieu en het kweken van meer belangstelling voor natuur bij jong en oud. Voor het trekken van nieuwe leden is het houden van voldoende interessante activiteiten van groot belang en het zorgen voor voldoende publiciteit, groei in ledenaantal en een grotere naamsbekendheid.

Om een groot aantal activiteiten aan te kunnen bieden is het van belang de werkgroepen en het bestuur beter bemand te krijgen, dus een uitbreiding van actieve leden. Het bestuur moet representatief zijn voor de vereniging. De bestuursleden komen momenteel alleen uit Ridderkerk en Barendrecht. Nieuwe bestuursleden uit andere regio's kunnen helpen om ook het publiek uit die delen van IJsselmonde beter te bereiken.

Belangstellenden die lid worden van de vereniging krijgen direct de kans om kennis te maken met één of meerdere werkgroepen van hun interesse. Het doel is om de leden enthousiast te krijgen om mee te draaien bij de activiteiten van een werkgroep. Daarnaast is het streven om meer voorlichting aan de jeugd te geven. Voor het bereiken van de jongeren is het belangrijk gebruik te maken van sociale media. Dit kan ook door samen te werken met buitenschoolse opvang en lokale wijkregisseurs.

Op dit moment is een aantal themawerkgroepen dat zich richt op een soortgroep binnen flora en fauna. Het streven is voor alle soortgroepen activiteiten te organiseren. De vereniging kan een verbindende functie hebben door geïnteresseerden met elkaar in contact te brengen.

Vanuit de terrein beherende organisaties krijgt de Natuurvereniging in toenemende mate de vraag in hoeverre zij kan ondersteunen bij het beheren en inventariseren van natuur- en recreatiegebieden. De Werkgroep Natuurbeheer helpt bij het onderhoud tijdens natuurwerkdagen, terwijl de verschillende werkgroepen hun resultaten van de inventarisaties kunnen terugkoppelen aan de betreffende terreinbeheerder. Dit kan op sommige punten nog verbeterd worden.

Samenwerken met andere verenigingen als KNNV afd. Drechtsteden, Hoekschevaards Landschap en Natuur- en Vogelwacht Alblasterwaard, Vereniging Carnisse Grienden, IVN Rotterdam en gebruik maken van elkaars kennis en activiteiten kan geïntensiveerd worden.

Samengevat zijn de overkoepelende ambities (naast de ambities van de werkgroepen):

- Verder uitdragen van behoud van natuur en milieu in de volle breedte;
- Zorgen voor meer kennis (vergroten kennisniveau van burgers) en beleving van natuur;
- Grotere naamsbekendheid;
- Uitbreiding ledenaantal;
- Uitbreiding aantal actieve leden;
- Spreiding van bestuursleden uit verschillende delen van het eiland IJsselmonde;
- Meer aandacht voor soortgroepen die tot nu toe weinig belicht zijn;
- Het voeren van een actief preventie- en integriteitsbeleid om seksueel grensoverschrijdend gedrag tegen te gaan;
- Verdere samenwerking met andere partijen (natuurorganisaties, gemeenten, waterschap, verenigingen) op het eiland IJsselmonde;
- Betere dekking van activiteiten in het werkgebied;
- Monitoren of je bij activiteiten meer kennis verspreid en/ of meer mensen bereikt. Zodat we weten wat zinvol is.

Enkele doelen zijn te kwantificeren:

Onderdeel	Ambitie
Grotere naamsbekendheid en verruiming werkgebied	Doorlopend
Werkgroep Amfibieën & Vissen	Opgericht voor 2024
Werkgroep Zoogdieren	Opgericht voor 2024
Insectenwerkgroep	Uitbreiding aantal leden
Ledenaantal per 2020 330 leden	400 in 2024
Actieve leden per 2020 60 leden	100 in 2024

In het vorige beleidsplan was het doel om een werkgroep voor reptielen, amfibieën en vissen op te richten. Die ambitie is er nog steeds. Alleen is gekozen om de term 'reptielen' uit de ambitie te halen, omdat op het eiland geen wilde soorten reptielen voorkomen.

Ondanks de algemene tendens in de maatschappij dat steeds minder mensen lid zijn van een vereniging, heeft het bestuur nog steeds de ambitie om het aantal leden te vergroten. Het aantal leden legitimeert het bestaan en de slagkracht van de vereniging. Het belangrijkste is echter om het aantal actieve leden te vergroten. Met actieve leden worden de leden bedoeld die actief een bijdrage leveren aan activiteiten, inventarisaties of op een andere wijze de vereniging.

5.1 Evaluatie en Ambities van de Werkgroep Communicatie

5.1.1 Evaluatie 2016-2020

De werkgroep Communicatie heeft een beperkt aantal actieve leden en is hierdoor kwetsbaar. Het huidige, enige lid van deze werkgroep heeft aangegeven te willen stoppen. Recent is de werkgroep uitgebreid naar drie leden, waarvan twee uit de gemeente Barendrecht en één uit de gemeente Albrandswaard. Een actief lid vanuit Ridderkerk is zeer gewenst.

De website is vernieuwd in 2016 en mogelijkheden van sociale media worden spaarzaam benut. Het voorstel is om vanaf 2020 te stoppen met het maken en verspreiden van het Blad. De achterliggende reden is dat veel overlap zit in de wekelijkse e-mailnieuwsbrieven en het Blad. Bovendien is het extra werk. De e-mailnieuwsbrieven zijn een moderner communicatiemiddel en hier worden meer mensen mee bereikt.

5.1.2 Ambities 2020-2024

- Voortzetten van de huidige communicatieactiviteiten;
- Zoeken naar uitbreiding van het aantal werkgroepleden voor het verzenden van persberichten van de activiteiten (bij voorkeur uit Ridderkerk);
- Regelmatig uitgeven van een e-mailnieuwsbrief;
- Meer gebruik maken van sociale media en posters;
- 1x per week een artikel in het Ridderkerkse weekblad 'De Combinatie' verzorgen (mits er een redactielid uit Ridderkerk bij komt);
- Publiceren van de activiteiten in de lokale dag- en weekbladen en via de website Groene Agenda (van het Rotterdams Milieucentrum).

5.2 Evaluatie en Ambities werkgroep Educatie

5.2.1 Evaluatie 2016-2020

De laatste jaren hebben we vooral korte cursussen georganiseerd. Dit liep best goed. Nadeel is dat mensen zich heel laat aanmelden en dat het weinig nieuwe leden oplevert. Er is nog steeds behoefte aan meer actieve leden voor het geven van cursussen. Er wordt echter ook gebruik gemaakt van het inhuren van docenten voor specifieke onderwerpen. De ambitie is om ook in Barendrecht en Rhoon cursussen te geven. Er is nog steeds behoefte aan een goede cursusruimte in deze gemeenten.

Er wordt aangesloten bij lokale en landelijke activiteiten. Dit kan nog verder uitgebreid worden. Voor het vullen van het activiteitenprogramma wordt een beroep gedaan op de werkgroepen. Voor het bereiken van meer nieuwe leden is het gewenst meer lokale excursies en activiteiten te organiseren, bijv. avondrondeleidingen.

5.2.2 Ambities 2020-2024

- Elk jaar één basiscursus of een paar korte cursussen/workshops van 1 dag;
- Eénmaal per twee jaar één cursus voor gevorderden;
- Elk jaar één weekend natuurbeleving;
- Van september-april elke maand een presentatie over een natuur- of milieuonderwerp;
- Elke wintermaand (nov-feb) 1 excursie en in de overige maanden 2 excursies;
- Meer lokale excursies voor het werven van nieuwe leden;
- De activiteiten worden verspreid over het gehele eiland IJsselmonde;
- Initiëren van tentoonstellingen in samenwerking met de werkgroepen, vooral interactief; 1 per jaar op verschillende locaties;
- Aansluiten bij regionale en landelijke evenementen als: Milieuweken, Nacht van de Nacht, Landelijke Nachtvliedernacht, Landelijke natuurwerkdag en “Jaar van ...” georganiseerd door Vogelbescherming en Sovon;
- Thema activiteiten organiseren: bijv. workshops tekenen, crèmes en zalven maken, etc. Voorlopig 4x per jaar;
- Regelmatig een 1000-Soortendag en/of ledendag organiseren.

5.3 Evaluatie en Ambities Jeugdwerkgroep

5.3.1 Evaluatie 2016-2020

Barendrecht en Albrandswaard

Stichting ARK heeft de veldlessen uitgewerkt voor de Zuidpolder in Barendrecht en de Koedood in Albrandswaard. In 2016 heeft stichting ARK het werk overgedragen aan onze Natuurvereniging heeft dit op zich genomen. Er wordt eerst een les in een klas gegeven en daarna de buitenles. In beide gebieden zijn nu volop gelegenheden om te genieten van de natuur. De kinderen horen over waterdiertjes, Schotse hooglanders, kikkers, vlinders en nog veel meer leuke dingen. Ze gaan het dan zelf ontdekken en worden dan vaak enthousiast. Eén van de doelen is ook dat de kinderen nog eens terugkomen om zelf in de gebieden te struinen en ook hun ouders meenemen, zodat zij een ambassadeursfunctie voor de natuur gaan vervullen.

Met de vrijwilligers van de Natuurvereniging kunnen alle basisscholen in Barendrecht en Albrandswaard (Rhoo en Poortugaal) na een gastles in de klas deelnemen aan een spannende en leerzame ontdekkingsstocht (natuurexpeditie).

Naast de activiteiten voor de scholen wordt door de jeugdwerkgroep Barendrecht andere activiteiten aangeboden zoals uilenballen pluizen, een lichtjestocht, vogelexcursie, nestkastjes timmeren, struintocht, diersporen zoeken. Door al deze activiteiten samen worden jaarlijks honderden kinderen met de natuur in aanraking gebracht.

Ridderkerk

Alle basisscholen worden benaderd of ze interesse hebben in buitenlessen die door de Natuurvereniging worden aangeboden. Een groep kan voor een dagdeel een aanvraag doen voor een buitenles voor één van de Stertochten in Ridderkerk. Er is een boekje voor drie parken waarin de leerlingen hun verwerking kunnen maken: Lohmanpark, Oosterpark en Donckse Velden. Elk jaar doen gemiddeld zo'n 15 groepen een beroep op onze vrijwilligers om hieraan mee te doen.

Voor de kleuters en groep 3 is het Kabouterpad in het Reijerpark uitgezet en dat wordt regelmatig gelopen.

Ook wordt op de derde woensdagmiddag in de maand in of rond het NME-centrum een activiteit aangeboden voor individuele kinderen of kinderen van een buitenschoolse opvang (BSO). Deze activiteiten zijn ongeveer dezelfde als in Barendrecht.

Via de Milieuweken wordt door de gemeente Ridderkerk aan alle scholen voor alle groepen 6 een thema aangeboden over natuur en/of milieu. Ook daar komen de leerlingen een dagdeel. Aan de hand van een werkboekje worden opdrachten uitgevoerd. Thema's van de laatste jaren: Klimaatadaptatie, Dier & zo, Eten & zo, Afval en Water.

Met al deze activiteiten worden elk jaar honderden kinderen bereikt die de natuur in gaan en daar thuis over praten en zo Ridderkerk meer natuur- en milieubewust maken.

5.3.2 Ambities 2020-2024

Algemene ambities voor de komende jaren zijn:

- Voortzetting van het klimaatbufferproject op de basisscholen in Barendrecht en Albrandswaard;
- Opleiden voldoende vrijwilligers voor zowel het klimaatbufferproject als voor andere activiteiten van de Natuurvereniging;
- Incidentele ondersteuning van buitenschoolse opvang, basis- en voortgezet onderwijs indien daar om gevraagd wordt;
- Advisering en samenwerking bij de ontwikkeling van natuur-BSO's;
- Activiteiten organiseren voor de leeftijdsgroep van 10 – 15 jaar, waarbij natuurbeleving en zelfredzaamheid in de natuur centraal staan;
- Waken en toezien op ontwikkelingen van andere natuurgebieden op het eiland IJsselmonde t.a.v. de mogelijkheden tot eigen spel en natuurbeleving door kinderen.

De basisscholen worden benaderd of ze interesse hebben in buitenlessen, die door de Natuurvereniging worden aangeboden. Er wordt ook wel op aanvraag eerst een natuurles op school gegeven. Een groep kan voor een dagdeel een aanvraag doen voor een buitenles voor een van de Stertochten in Ridderkerk. Er is een boekje gemaakt voor beide parken, waarin de leerlingen hun verwerking kunnen maken.

Ook wordt op een aantal woensdagmiddagen in het NME-centrum en in de Kleine Duiker in Barendrecht een activiteit aangeboden, zoals nestkastjes timmeren, waterbeestjes, bodemdiertjes, braakballen pluizen of een buitenactiviteit zoals een vogeltocht. Ook in Barendrecht worden deze onderwerpen incidenteel aangeboden.

In het voorjaar wordt door de gemeente Ridderkerk aan alle scholen voor alle groepen 6 een thema aangeboden over natuur en/of milieu. Ook daar komen de leerlingen een dagdeel. En er wordt een werkboekje verstrekt dat ingevuld wordt aan de hand van opdrachten. Enkele thema's die gehouden zijn: licht, geluid, water, afval, weer en klimaat en klimaatadaptatie.

In alle gebieden waar de Natuurvereniging werkt, gebeurt dat met vrijwilligers. Het lukte de afgelopen jaren wel om genoeg enthousiaste mensen te vinden die dit werk willen doen, maar er zouden er wel wat

meer kunnen meedoen. In alle gemeenten zoeken we actief naar nieuwe vrijwilligers met cursussen, meelopen bij activiteiten en oproepen in de media.

Beter stroomlijnen van de Stertochten.

In het Oosterpark bleken de afstanden te groot te zijn. Er was vaak geen overzicht meer waar de groepen waren. De opdrachten gaan we nu in een kleiner gebied houden.

Activiteiten zo blijven doen en mogelijk uitbreiden.

Er kan ook vraag komen van de scholen voor een natuurgerichte activiteit. Als we expertise en een vrijwilliger daarvoor hebben, nemen we zo'n activiteit aan.

5.4 Evaluatie en Ambities Plantenwerkgroep

5.4.1 Evaluatie 2016-2020

De laatste jaren is het aantal leden van de werkgroep min of meer stabiel gebleven. Dit komt mede doordat de activiteiten gepubliceerd worden in de agenda van het Blad en de e-mailnieuwsbrief. Hierbij wordt duidelijk aangegeven dat ook geïnteresseerden, die geen plantenkennis hebben, van harte welkom zijn. Daarnaast worden gebiedjes met uitzonderlijke natuurwaarde buiten IJsselmonde bezocht, wat een grote aantrekkingskracht heeft op belangstellenden, potentiële werkgroep leden. Enige tijd tevoren zullen deze gebieden wel extra bezocht moeten worden om de situatie ter plekke te verkennen.

Voor de toekomst wil de werkgroep op deze leest verder gaan.

In 2017 is de werkgroep gestart met het project Crezéepolder: een nulmeting. Het blijkt echter dat het gebied te groot is om in één jaar een nulmeting te kunnen doen, dus is voor die nulmeting vier jaar gereserveerd en slechts gedeeltelijk. In 2020 ronden we het af. De gegevens gaan naar de terreinbeheerder.

We zijn in 2019 op bezoek geweest bij de plantenwerkgroep van de Hoeksche Waard en zullen hen uitnodigen voor een tegenbezoek aan een gebiedje op IJsselmonde. Misschien volgen nog contacten met andere plantenwerkgroepen in de buurt. Ook nodigen wij graag deskundigen uit en zijn er contacten met FLORON.

Gelijktijdig met en op dezelfde plaats als de Paddenstoelenwerkgroep wordt een zogenaamd spreekuur gehouden, waar men onder andere terecht kan met vragen of leuke meldingen over planten. Vaak wordt er gedetermineerd.

5.4.2 Ambities 2020-2024

- Aandacht besteden aan gebieden binnen IJsselmonde;
- Op verzoek van andere instanties inventariseren;
- Bezoeken van gebiedjes met hogere of onbekende natuurwaarden in en buiten IJsselmonde;
- Onbekende gebiedjes tevoren extra bezoeken om autoroute, parkeergelegenheid en looproute vast te stellen;
- FLORON-kilometerhokken inventariseren;
- Andere activiteiten van FLORON bijwonen;
- Meldingen doen aan Waarneming.nl en/of Verspreidingsatlas.nl;
- Begeleiden en opleiden van werkgroep leden;
- Organiseren van een cursus;

- Organiseren van een plantenspreekuur;
- Reageren op vragen over en vondsten van planten via de website/e-mail;
- Samenwerken met FLORON;
- Samenwerken met andere plantenwerkgroepen in en buiten IJsselmonde.

5.5 Evaluatie en Ambities van de Vogelwerkgroep

5.5.1 Evaluatie 2016-2020

Het aantal leden is de laatste jaren min of meer stabiel gebleven op ca. 30. De werkgroep is vooral actief met inventariseren en monitoren van de vogelstand op het eiland IJsselmonde. Puntsgewijs worden alle ambities uit het voorgaande beleidsplan geëvalueerd:

- Het aantal gebieden waarin wintervogeltellingen uitgevoerd wordt is gestegen tot 9 telgebieden in de winter 2019-2020. Het gaat om: Gorzen & Crezéepolder (Ridderkerk), Carnisse Grienden & Portlandpolder (Barendrecht), Gaatkensplas (Barendrecht), Clarabos, Pendrechtse Molen & Vrijenburgse plas (Barendrecht), Valckesteijnse Bos (Poortugaal), 't Waaltje (Heerjansdam-Rijsoord), Polder Sandelingen-Ambacht (Hendrik-Ido-Ambacht) en Natuureiland Sophiapolder (Hendrik-Ido-Ambacht).
- Broedvogeltellingen worden structureel uitgevoerd in vier gebieden, te weten: Donckse Bos (Ridderkerk), Gorzengriend (Ridderkerk), Carnisse Grienden (Barendrecht) en Klein Profijt (Rhoon). Daarnaast is Polder Sandelingen-Ambacht (Hendrik-Ido-Ambacht) een aantal jaren geteld. Eenmalige inventarisaties vonden plaats in de buitendijkse gebieden langs de Oude Maas (in 2018), in het Waalbos (in 2018) en schaarse soorten van het gehele eiland IJsselmonde (in 2019).
- De vogelwerkgroep is regelmatig (actief) deelnemer bij overlegstructuren over landschapsinrichting. Vaak vertegenwoordigd door de coördinator. Voorbeelden zijn: meedenken over inrichting van de Zuidpolder (met oeverzwaluwwallen en vogelkijkscherm), idee aandragen en uitwerken voor aanleg broedstrandje voor kustbroedvogels op Natuureiland Sophiapolder, aanpassen maaibeheer aan broedende weidevogels in het Waalbos.
- Ter ondersteuning van de lokale broedvogelpopulatie is het onderhoud van nestkasten van de gemeente Ridderkerk overgenomen en uitgebreid. Inmiddels worden meer dan 100 nestkastjes onderhouden.
- De resultaten van de activiteiten en telling worden regelmatig via artikelen, persberichten en presentaties aan het publiek ontsloten. De afgelopen jaren is in alle edities van het Blad een bijdrage geleverd. Verder worden jaarlijks artikelen geplaatst in de e-mailnieuwsbrief van de vereniging, lokale nieuwsbladen en/of natuurtijdschriften.
- Ieder jaar wordt in januari een ganzenexcursie namens de Natuurvereniging georganiseerd door de vogelwerkgroep. Naast de ganzenexcursie worden jaarlijks één of meer van de volgende type excursies georganiseerd: Vroege vogel-excursie, vogel-excursie voor de jeugd of gebiedsexcursie. De laatste volledige/uitgebreide vogelcursus is in 2012 gegeven, maar de laatste drie jaren zijn wel jaarlijks mini-cursussen gegeven. Deze bestaan uit een theorie-avond en een excursie over een bepaald thema, zoals vogels herkennen en vogeltrek.
- Alle leden van de vogelwerkgroep zijn in staat om zelfstandig één van de activiteiten uit te voeren. Nieuwe leden worden jaarlijks opgeleid om dit ook te kunnen. Het risico is nog steeds wel dat veel taken door een klein groepje actieve leden wordt uitgevoerd.
- De website is opgeheven. Door de ontwikkeling van het internet, de opkomst van sociale media en de tijdsinvestering om een website actueel te houden is besloten om te stoppen. Er is geen ambitie om een nieuwe eigen website voor de vogelwerkgroep op te zetten.

- Meer samenwerkingsverbanden in de regio activeren was een ambitie uit het voorgaande beleidsplan. Dit gebeurt onder de naam van de Natuurvereniging. De vogelwerkgroep draagt kennis bij waar gewenst.
- Het bijhouden en beheren van een app-groep. Deze bestaat en is zeer levendig. Het heeft nieuwe leden opgeleverd. Contacten met vogelaars buiten de Natuurvereniging worden hiermee onderhouden om op de hoogte te blijven van de vogels in het werkgebied.
- Verblijfplaatsen bieden voor vleermuizen en onderhoud van de vleermuizentunnel. De vleermuizentunnel in het Gorzenpark is gerepareerd en bruikbaar voor vleermuizen. Voor de komende beleidsplanperiode past dit niet meer binnen de activiteiten van de vogelwerkgroep.

5.5.2 Ambities 2020-2024

Om de doelstellingen te realiseren heeft de vogelwerkgroep de volgende ambities:

Over vier jaar:

- Is de vogelwerkgroep in staat volgens de richtlijnen van Sovon-wintervogeltellingen uit te voeren in vijf gebieden binnen het werkgebied, waarbij het streven is deze tellingen minstens tijdens de periode van dit beleidsplan te kunnen volhouden;
- Is de vogelwerkgroep in staat conform de richtlijnen van Sovon-broedvogeltellingen uit te voeren in vijf gebieden binnen het werkgebied, waarbij het streven is deze tellingen minstens tijdens de periode van dit beleidsplan te kunnen volhouden;
- Is de vogelwerkgroep een actief deelnemer bij overlegstructuren over landschapsinrichting teneinde kwetsbare natuurgebieden te behouden en nieuwe te helpen ontwikkelen ten gunste van de vogels;
- Beschermingsmaatregelen stimuleren bij andere partijen, zelf treffen of onder de aandacht brengen bij andere partijen, zoals onderhouden van nestkasten, aanleg/onderhoud oeverwaluwanden, aanleg/onderhoud broedeilandjes Visdieven e.d.
- Is de vogelwerkgroep in staat de volgende activiteiten op het gebied van educatie en voorlichting uit te voeren:
 - Het leveren van tenminste één bijdrage aan alle edities van het verenigingsorgaan, het Blad;
 - Regelmatig een bijdrage leveren aan de digitale e-mailnieuwsbrief van de vereniging
 - Het minimaal 6 x per jaar plaatsen van een artikel over vogels in de lokale nieuwsbladen en/of natuurtijdschriften;
 - Het minimaal 3 x per jaar uitvoeren van een excursie (in samenwerking met de Werkgroep Educatie) voor leden en/of niet-leden van de Natuurvereniging. Ieder jaar wordt in januari een ganzenexcursie georganiseerd. Deze is al jaren erg in trek bij de bevolking van het eiland IJsselmonde. Daarnaast worden jaarlijks nog 2 excursies gepland;
 - Het minimaal 1 x per 2 jaar geven van een cursus (in samenwerking met de werkgroep Educatie) voor leden en/of niet-leden van de Natuurvereniging.
- Zijn alle leden van de vogelwerkgroep kwalitatief in staat tenminste één van de volgende activiteiten uit te voeren en voeren hiervan ook daadwerkelijk minimaal één activiteit uit:
 - Het geven van een cursus;
 - Het uitvoeren van broedvogeltellingen/wintervogeltellingen;
 - Het coördineren van één van de overige activiteiten van de vogelwerkgroep.
- Publiceren van een boek over de vogels van het eiland IJsselmonde

Randvoorwaarden

Hiervoor is het noodzakelijk dat de vogelwerkgroep de komende jaren de volgende randvoorwaarden invult:

- Het verhogen van het kennisniveau inzake vogels van de werkgroep leden;
- Het zorgen voor adequate voorlichting/ informatievoorziening voor nieuwe leden van de vogelwerkgroep, zodat deze zich bewust zijn van de consequenties van hun lidmaatschap van de werkgroep en welke taken er te doen zijn;
- De taken die de vogelwerkgroep op zich neemt of heeft genomen op een evenwichtige manier verdelen over de werkgroep leden.

5.6 Evaluatie en Ambities werkgroep R.O.M.

5.6.1 Evaluatie 2016-2020

De werkgroep spreekt in op plannen, rapporten, structuurvisies en beleidsplannen. Zij behartigt daarbij de belangen van natuur en milieu op heel het eiland IJsselmonde. Om de activiteiten van de werkgroep uit te dragen is het belangrijk informatie en inspraakreacties beschikbaar te stellen aan de leden van de vereniging.

In de periode 2016-2020 bestond de werkgroep uit leden van het bestuur. Eind 2018 meldden zich twee nieuwe leden aan en in 2019 kwam er nog een nieuw lid bij. Sindsdien bestaat de werkgroep uit drie leden van het bestuur en drie leden met belangstelling voor ruimtelijke ordening en milieuzaken. Alle jaren zijn de vergaderingen van het Platform Natuur, Milieu en Duurzaamheid bijgewoond. Dit Platform, waarin verschillende maatschappelijke organisaties vertegenwoordigd zijn, geeft (on)gevraagd advies aan de gemeente Ridderkerk op het gebied van natuur, milieu en duurzaamheid.

Een overzicht van de activiteiten die zijn uitgevoerd door de Werkgroep ROM.

Op alle mogelijke wijzen probeert de werkgroep thema's rondom ruimtelijke ordening, milieu en groenbeleid positief te beïnvloeden. Dit gebeurt door overleggen, commentaren te leveren, zienswijzen in te dienen en zelfs een enkele maal een zaak voor te leggen aan een rechter. Hieronder wordt weergegeven wat er in de periode 2016 -2020 zo al heeft gespeeld.

Overleg

Op politiek vlak is inspraak geleverd bij de collegeprogramma's van Ridderkerk en Barendrecht. Hier valt nog veel te winnen op het gebied van natuurvriendelijke groenbeheer en milieuthema's.

Er is overlegd met diverse gemeenteambtenaren over onderwerpen die de inrichting (en beheer) van onze woonomgeving aangaan. Op verzoek van verschillende raadsleden is advies gegeven over diverse onderwerpen. Ook hebben we raadsleden per brief informatie toegezonden over natuurinclusief bouwen en de wijze waarop het groenbeheer gebruikt kan worden om de biodiversiteit te bevorderen. Met een enkele wethouder is regelmatig overleg gevoerd over de wijze waarop het groenbeheer zou kunnen worden verbeterd.

Zienswijzen en bezwaar

In 2016 is er bezwaar gemaakt tegen het plaatsen van een damwand langs het Donckse griend bij de woningen van de Riederwerf in Ridderkerk-Bolnes. De wand aan de zijde van de Ringdijk is dwars geplaatst (in tegenstelling tot de eerder verleende vergunning). Hierbij is veel zand het griend ingelopen en zijn verschillende beschermde Spindotters en Zomerklokjes bedolven. Daarna is contact gezocht met projectontwikkelaar AM om te komen tot een oplossing met de intentie de rechtszaak te laten vervallen.

Hiertoe zijn diverse bijeenkomsten geweest met AM en Catherina Groeninx van Zoelen van Huys ten Donck. Uiteindelijk kwam het toch tot een rechtszaak.

De rechter oordeelde dat partijen er uit moesten zien te komen via mediatie. Dit heeft geleid tot een overeenkomst die in 2018 werd getekend door de drie partijen, maar die schrijve eind 2019 door projectontwikkelaar AM als de Stichting Het Huys ten Donck nog niet zijn nagekomen.

In 2018 is bezwaar gemaakt tegen de omgevingsvergunning voor de aanleg van de haven bij Stichting Huys ten Donck, omdat in eerste instantie geen rekening gehouden was met het aanwezige ijsvogelnest terwijl dit wel toegezegd was. Vervolgens zijn de plannen aangepast, zodat het ijsvogelnest gespaard blijft en hebben we het bezwaar ingetrokken.

Essen

De gevolgen van de essentaksterfte in de regio resulteerden eind 2017 in drastische maatregelen door terreinbeheerders (m.n. Staatsbosbeheer) en zal ook de komende jaren nog de gemoederen bezighouden. De werkgroep heeft bepleit op verschillende manieren tot een zorgvuldig beheer te komen. Het kappen van essen door Staatsbosbeheer (SBB) was een belangrijk onderwerp. We hebben besprekingen met SBB bijgewoond, informatiebijeenkomsten bezocht, commentaar geleverd, gebieden bezocht met medewerkers van SBB, gewezen op beschermde soorten en in 2019 tevergeefs aangevoerd dat kappen in de herfst en winter de voorkeur geniet boven kappen in juni.

Jacht

De provincie Zuid-Holland is in onze ogen nogal snel met het verstrekken van jachtvergunningen. In samenwerking met de Natuur- & Milieufederatie Zuid-Holland hebben we zienswijzen ingediend tegen de ontheffing van het doden van zomerganzen, jacht op Smienten, jacht op Roeken. De zienswijzen tegen de Smienten en Roeken hebben succes gehad. Er is een zienswijze ingediend (2016) en een brief gestuurd (2019) naar de gemeente Ridderkerk over het beheer van de vermeende konijnenoverlast.

Projecten

2016 Er is meegedacht over verschillende nieuwe natuurgebieden: inrichting van de Zuidpolder in Barendrecht, natuurontwikkeling in de Crezéepolder in Ridderkerk/Hendrik-Ido-Ambacht, herinrichting van De Johannapolder in Albrandswaard, herinrichting van het Reijerpark in Ridderkerk, park de Twee Heuvels en het project 'de Rivier als Getijddepark'.

In 2018 is een zienswijze ingediend op de Omgevingsvisie van de gemeente Ridderkerk, o.a. tegen het gebruik van het Gorzengriend en de Crezéepolder als outdoor park. Verder is een zienswijze ingediend tegen het plaatsen van windmolens in de buurt van natuurgebieden.

In 2016 is een brief gestuurd naar de Gemeenschappelijke regeling Nieuw-Reijerwaard over het groenbeheer van polder Nieuw-Reijerwaard. In 2019 is contact opgenomen met de Omgevingsdienst Haaglanden om overtredingen te melden die begaan zijn bij de inrichting van de Nieuw-Reijerwaard. We kregen een toezegging dat bij controles hier extra aandacht zal worden geschonken.

Op het eiland IJsselmonde zijn in genoemde periode diverse natuur-/recreatiegebieden heringericht. Daarbij is verschillende keren de expertise van de Natuurvereniging gevraagd. Zo is meegedacht over struinnatuur bij De Johannapolder in Rhoon, inrichting van plantsoenen bij een flat aan de Zuidersingel in Barendrecht, het Stadionpark, park De Twee Heuvels en het Eiland van Brienoord in Rotterdam-Zuid. Daarnaast zijn informatieavonden over de herinrichting van de Nes in Rijsoord bijgewoond. Ook hebben we overleg gehad met de gemeenten over de toekomstvisie over de natuur op IJsselmonde en is een werksessie over de buitendijkse terreinen langs de Oude Maas (voor de Landschapstafel) bijgewoond. Er zijn verschillende overleggen geweest met gemeenteambtenaren van de BAR-gemeenten over de inrichting en het beheer van gemeentelijke groengebieden

Een grote klus was in 2019 de Groenvisie van de gemeente Ridderkerk. Leden van de werkgroep waren aanwezig bij alle wijkbijeenkomsten. Daarnaast hebben we ons commentaar geleverd op het

conceptrapport via het Beleidsplatform BPNMD en over dit onderwerp een gesprek gevoerd met de verantwoordelijke wethouder. Ook in Albrandswaard werden diverse bijeenkomsten bezocht waarbij de toekomstige inrichting van de gemeente werd besproken.

5.6.2 Ambities 2020-2024

De Werkgroep ROM heeft als ambitie om meer zichtbaar te worden voor de leden die zij vertegenwoordigt. Bovendien hoopt zij hiermee de participatie door leden te vergroten. Deze ambitie wil de werkgroep vervullen door middel van:

- Per gemeente zit tenminste één vertegenwoordiger in de werkgroep;
- Vaste overlegpartner zijn bij de BAR-organisatie met betrekking tot het natuur en milieubeleid;
- Betere communicatie via de website van de Natuurvereniging en andere kanalen;
- Gevraagd en ongevraagd adviseren van de overheid met betrekking tot de inrichting van recreatie- en natuurgebieden op het eiland IJsselmonde, zoals de Klimaatbuffer, de Blauwe Verbinding, Het Buijtenland in Albrandswaard, de Crezéepolder en het Waalbos.

5.7 Evaluatie en Ambities Insectenwerkgroep

5.7.1 Evaluatie 2016-2020

Door verschillende omstandigheden is het aantal telroutes volgens de richtlijnen van de Vlinderstichting gedaald. Wel worden waarnemingen gemeld bij Waarneming.nl. Ook zijn de excursies, waarop andere mensen konden meelopen, heel vaak niet doorgegaan in verband met slechte weersomstandigheden. De aanmeldingen hiervoor waren ook onder de maat. De Landelijke Nachtvlindernacht daarentegen mag altijd rekenen op een grote belangstelling, van jong tot oud. De coördinator van de werkgroep stopt ermee en er zijn weinig actieve leden.

5.7.2 Ambities 2020-2024

- Een nieuwe coördinator vinden;
- Uitbreiding van het aantal actieve leden van de insectenwerkgroep;
- Monitoringroutes voor dagvlinders;
- Monitoringroutes voor libellen;
- Monitoring van nachtvlinders;
- Tenminste twee Nachtvlindernachten per jaar organiseren;
- Verspreiding van beschermde soorten binnen het werkgebied in kaart brengen;
- Het organiseren van tenminste twee excursies per jaar. Nadruk ligt hierbij op korte excursies op IJsselmonde en in de nabije omgeving.

5.8 Evaluatie en Ambities Paddenstoelenwerkgroep

5.8.1 Evaluatie 2016-2020

Van 2014 tot en met 2019 heeft de werkgroep ongeveer 24 gebieden bezocht, waarvan het Donckse Bos, het Kralingse Bos en de Heemtuin vaker bezocht zijn. Er heeft jaarlijks een overleg plaatsgevonden waar geëvalueerd werd en de plannen voor het komende jaar gezamenlijk werden afgesproken.

Jaarlijks is een georganiseerd contact geweest met alle paddenstoelenwerkgroepen uit Zuid-Holland, via de Nederlandse Mycologische Vereniging (NMV) bij elkaar gebracht.

De werkgroep heeft in 2019 negen actieve leden.

5.8.2 Ambities 2020-2024

- Minstens 1x per jaar een jeugdactiviteit organiseren;
- Iedere eerste maandag/dinsdag van de maand gaat de werkgroep op pad naar een paddenstoelengebied in de buurt;
- Iedere eerste woensdag van de maand determineren van de diverse vondsten tijdens het natuurinloop spreekuur in het NME-Centrum;
- Uitbreiding kennis. Bijvoorbeeld: Werken met de zogeheten paka-lijsten (paddenstoelen kartering);
- Werken met microscopische determinatie. Werken voor het Meetnet Bospaddenstoelen van de NMV.

5.9 Evaluatie en Ambities Werkgroep Natuurbeheer

5.9.1 Evaluatie 2016-2020

De afgelopen jaren is de werkgroep Natuurbeheer uitgegroeid tot een werkgroep met een variërend aantal deelnemers. Gemiddeld nemen 7-14 personen deel aan de verschillende natuurwerkdagen, die doorgaans 6-8 keer per jaar georganiseerd worden. Inmiddels beschikt de werkgroep over eigen zagen en snoeischaarsen. Op de mailinglijst staan 32 mailadressen. De afgelopen jaren is in diverse natuurgebieden gewerkt. Het Parkje Bolnes, achter de plantenthal, in Ridderkerk werd de afgelopen jaren grotendeels door de werkgroep onderhouden. Deze afspraak voor het leveren van maatwerk was met toenmalig terreinbeheerder Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde. Sinds Staatsbosbeheer het onderhoud heeft overgenomen is de werkgroep hier niet meer actief geweest. Daarnaast is gewerkt in het Kooiwalbos (Barendrecht), Natuureiland Sophiapolder (Hendrik-Ido-Ambacht), het Gorzengriend (Ridderkerk), het buitendijkse gebied van Huys ten Donck (Ridderkerk), het Develbos (Zwijndrecht), het Waalbos (Ridderkerk) en het Rijsoordbos (Hendrik-Ido-Ambacht).

5.9.2 Ambities 2020-2024

De Werkgroep Natuurbeheer zet zijn huidige beleid voort. Om de werkgroep Natuurbeheer goed voort te kunnen zetten is het nodig om het aantal coördinatoren van de natuurwerkdagen uit te breiden, zodat meer natuurwerkdagen georganiseerd kunnen worden. Ook is het van belang een nog grotere mailinglijst te hebben als er vaker natuurwerkdagen georganiseerd worden. Het streven is om op de lange termijn in de winterperiode elke 2 weken aan de slag te gaan met 10-15 personen.

6 Middelen

6.1 Cursussen

Het doel van het geven van cursussen is om kennis over te dragen en mensen in contact te brengen met onderwerpen op het gebied van natuur en milieu.

De basiscursus Natuur is speciaal ontwikkeld om mensen de beginselen van enkele soortgroepen te leren. Daarnaast worden cursussen georganiseerd om vrijwilligers op te leiden die basisschoolleerlingen willen begeleiden in de natuur en lessen willen geven op scholen. Deze cursussen zijn gericht op natuurbeleving, voorlichting over de Klimaatbuffer en informatie over water en waterorganismen. Door samenwerking met het IVN (Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid) kan ook gebruik worden gemaakt van het IVN-lesmateriaal en de IVN-campagnes. Daarnaast zijn in de loop der jaren diverse andere onderwerpen in cursusvorm aangeboden, zoals de Vogels, Amfibieën en Reptielen, Paddenstoelen, Zoogdieren, Vlinders en Libellen en Bomen.

Gedurende het jaar worden diverse veldexcursies georganiseerd. Coördinatie en planning van deze activiteiten ligt bij de Werkgroep Educatie. Andere werkgroepen worden benaderd om excursies te geven. De excursies zelf worden door leden van verschillende werkgroepen geleid of er wordt een gids ingehuurd.

Het doel van de excursies is om mensen in contact te brengen met de natuur. Bovendien kan op deze manier kennis op een interactieve manier worden overgebracht. Er zijn drie typen excursies: openbare excursies, excursies voor leden en werkgroep excursies. Openbare excursies zijn toegankelijk voor zowel leden als niet-leden en worden aangekondigd via Blad, de lokale weekbladen, de website en andere media. In sommige gevallen zijn excursies alleen toegankelijk voor leden. Deze excursies hebben vaak een exclusief karakter vanwege het feit dat het aantal deelnemers beperkt is of de bestemming bijzonder is. Aankondiging van dit type excursies verloopt via Blad, de website van de vereniging en via de emailnieuwsbrief. Tenslotte kunnen werkgroepen ook excursies voor werkgroepleden organiseren. Deze worden niet aangekondigd binnen het Blad, maar via de notulen en/of via een eigen pagina op de website.

6.2 Website en sociale media

De werkgroep Communicatie beheert de algemene website van de Natuurvereniging Eiland IJsselmonde. De vogelwerkgroep heeft een eigen website gehad, maar die is inmiddels uit de lucht. Zij hebben wel de ambitie om deze weer nieuw leven in te blazen. Het beheer van die website ligt bij de vogelwerkgroep zelf. Daarnaast bestaan inmiddels twee Facebook-pagina's: Natuurvereniging IJsselmonde en Vogelwerkgroep IJsselmonde.

6.3 Algemene middelen

Van 1991-2001 heeft de Natuurvereniging aan de zwerfvuilactie van de gemeente Ridderkerk voor de basisscholen deelgenomen. Sinds 2001 is deze actie vervangen door de Milieuweken Ridderkerk, waarvan de gemeente Ridderkerk de initiatiefnemer is. Elk jaar staat hierbij een ander thema centraal waarvoor door de gemeente een tentoonstelling wordt gehuurd. Vrijwel alle basisscholen bezoeken in deze weken het NME-Centrum. De vrijwilligers die hierbij assisteren zijn veelal leden van Natuurvereniging Eiland IJsselmonde. Na afloop blijft de tentoonstelling nog een paar weken staan voor bezoekers. Er zijn ook leskisten beschikbaar over natuuronderwerpen. De vereniging beschikt over veel fotomateriaal, folders, opgezette dieren, vitrines met natuuronderwerpen, natuurboeken, platen met natuuronderwerpen, microscopen, nestkastjes en overige excursiematerialen.

6.4 Organisatie van de leden

Volgens de statuten kent de Natuurvereniging leden en ereleden. In de praktijk richt de vereniging zich vooral op het werven van leden. Het lidmaatschap is persoonlijk. Gezinsleden kunnen wel tegen het ledentarief deelnemen aan de activiteiten. Leden tot 16 jaar betalen 50% van de contributie. Dit is vastgelegd in het huishoudelijk reglement.

6.5 Vergader- en presentatieruimte

De opening van het NME-Centrum "De Groene Draak" was op 4 oktober 2001. Het gebouw is inmiddels eigendom van de Dierenbescherming en omgevormd tot regiokantoor. Het centrum is open op de eerste woensdagmiddag van de maand. Op die middagen is van 13.00 tot 16.00 uur een natuurinloop. Op dit moment gebruikt de vereniging het NME-Centrum voor een belangrijk deel van haar activiteiten. Omdat een aanzienlijk deel van onze activiteiten ook buiten de gemeente Ridderkerk plaats gaan vinden wordt ook gezocht naar geschikte ruimten in andere gemeenten op het eiland IJsselmonde. Dit past ook in de ambitie om meer verspreid over het werkgebied zichtbaar te zijn.

7. Financieel beleid

De inkomsten van de vereniging bestaan voornamelijk uit contributies van de leden. Voor concrete projecten wordt soms subsidie van derden ontvangen.

Om de vereniging levensvatbaar te houden streven we naast een minimaal gelijkblijvend aantal leden ook naar lagere gemiddelde leeftijd.

Daarnaast zijn er inkomsten van lezingen, excursies en cursussen. Aangezien deze inhoudelijk bij dragen aan de doelen van de vereniging is het niet de bedoeling om hierop een significante winst te maken; het streven is dat deze kostendekkend zijn, of licht winstgevend. Specifieke ledenexcursies (om leden aan de vereniging te binden) mogen zelfs licht verlies geven.

Een deel van de inkomsten wordt verkregen via subsidies van overheidsinstellingen, fondsen of andere bronnen. De subsidies worden vaak aangevraagd voor projecten of specifieke aankopen. De afgelopen jaren heeft de vereniging hiervan gebruik gemaakt om onderhoudsmateriaal aan te schaffen voor de werkgroep Natuurbeheer, cursusmateriaal te ontwikkelen, lesmateriaal voor de jeugdactiviteiten en de aankoop van een beamer met projectiescherm ten behoeve van externe presentaties.

Het beleid is dat er in principe jaarlijks een sluitende begroting is voor zover het vaste activiteiten betreft. Daarnaast kunnen investeringen worden gedaan die gericht zijn op het werven of behouden van leden, vooral van actieve leden, en het vervangen of aanschaffen van materialen.